

*una caritate,
una regula,
similibusque
vivamus moribus*

*Liturgia est culmen
ad quod actio Ecclesiae tendit
et simul fons unde
omnis eius virtus emanat.*

SECRETARIUS LITURGIÆ
Ordinis Cisterciensis

Liturgikus körlevél 2019 – I

Stift Heiligenkreuz, 3. August 2019

Kedves Szerzetes Testvérek!

Örülök, hogy Ciszterci Rendünk idén ünnepli a Carta caritatis létrejöttének 900. évfordulóját. Ez volt Generális apátunk pünkösdi levelének és egész éven át sokféle eseménynek is a témája. Röviden erre is kitérek most levelemben valamint a liturgia szempontjából is beszámolok az aktuális helyzetről.

Carta Caritatis

A Második Vatikáni Zsinat arra tanít: “Az Egyház javára szolgál, hogy minden (szerzetes) intézménynek megvan a maga sajátos jellege és feladata. Ezért hitelesen meg kell ismerni és meg kell őrizni az alapítók szellemét és sajátos célkitűzéseit, valamint az egészséges hagyományokat, melyek együtt alkotják minden (szerzetes) intézmény örökségét.” (PERFECTÆ CARITATIS 2.b) Kevés olyan szövegünk van Rendünk korai történetéről, amely az alapítók szándékát ilyen világosan fogalmazza meg. Éppen ezért esik különösen is jól ebben a jubileumi évben ezt a szöveget szemlélni.

Ahogy az általánosan ismert, a Carta Caritatis III. része a rendi liturgiáról is beszámol. A következőképpen: “S mivelhogy mi a közülük való és hozzánk érkező minden szerzetest befogadunk monostorainkba, és ők is hasonlóképpen a mieinket a saját monostoraikba, ezért úgy látszik nekünk megfelelőnek, és úgy is határozunk, hogy szokásainkat, énekeinket, valamint a nappali és az éjjeli imaórákat tartalmazó, továbbá a szentmisékhez szükséges minden könyvüket az Új monostorban található könyvek és szokások szerint alakítsák és birtokolják, hogy cselekedeteinkben semmi egyenetlenség ne legyen, hanem egyazon szeretetben, egyazon Regula alapján és hasonló szokások szerint éljünk.” Továbbá magyarázatot ad: „Úgy döntöttek, hogy ezt az alapszabályzatot is Carta Caritatisnak, vagy a Szeretet Okmányának nevezik, minthogy ennek rendelkezése minden zokon vehető kényszerítést kiküszöböl, egyedül csak a lelkek javát tűzi ki célul mind az isteni, mind az emberi dolgokban.”

Én itt most nem egy régi romantikus érzésnek, sem pedig egy túlidealizált egységességnek szeretnék teret adni. De örülnék neki, ha egyik és másik közösségben is, mindenestre a liturgiáért felelős területeken, egy kicsit elgondolkodnának ezen a szövegen és beszélgetnének róla. Egyrészt látjuk, hogy a Rendünkben ma nagyon sok különböző formája van a liturgia megünneplésének, de ugyanígy az együttélésnek is – és ez így van jól. Másrészt mégis megállapíthatjuk, hogy mi mindannyian egy szellemileg és történelmileg közös forrásból merítünk és így az évszázadok alatt nagyon hasonló formákat őriztünk meg – ez szintén így van jól.

Ennélfogva szeretnék néhány témát, illetve kérdést feltenni és javasolni egy közös beszélgetésre:

- Atyáink a felesleges terhelésektől akartak minket szabadabbá tenni – ezek akkoriban az anyagiakra vonatkoztak. Csak a szeretet, és az isteni és emberi lelkek java a cél. Hogyan szerepel ez a liturgiában? A liturgia csupán “fölsleges terhelés” vagy a “lelkek javára” áll az előtérben? A monasztikus liturgia ünneplése inkább aszkéta teljesítmény vagy felélénkülés Istenben?
- Cselekedeteinkben ne uralkodjék viszálykodás. Milyen gyakran fordul elő a saját közösségben, hogy a liturgia alkalmat ad a megosztottságra és vitára? Az a pont, ahol a közösség Istenhez fordul, és vele egyesülni akar, nem ritkán hasadást okoz. A cselekedeteknek ez az egysége természetesen nemcsak valami külső, hanem belső dolog is. Mi szükséges ahhoz, hogy a közösségi liturgikus tett az egység aktusa legyen?
- „Egyazon szeretetben, egyazon Regula alapján és hasonló szokások szerint [...] szeretnénk élni.” Az egyazon szeretet és egyazon Regula a központi alapfeltételei annak, hogy egyáltalán hasonló (nem ugyanazon) szokások szerint tudjunk és akarjunk élni. Egy közösség szeretet nélkül, egy közösség Regula (szabályok) nélkül, az önkényesség egy csoportja, legjobb esetben is csak egységességben tud élni, de soha nem egységben. A hasonló szokások – ha helyesen értik és élik meg – a szeretetet és a buzgalmat könnyebben élhetővé tudják tenni. Mit teszünk mi, hogy ezt az egyensúlyt meg tudjuk tartani?

Útmutató a témához:

A heiligenkreuzi főiskola egyik konferenciájára hívnám fel a figyelmet a témával kapcsolatban: 2019-ben a Carta Caritatis rivaldafényben áll, mert pontosan 900 évvel ezelőtt hagyták jóvá. Dallasban már júliusban volt erről egy jól sikerült konferencia; Európában a ciszterciek 2019. november 22-23. vehetnek részt a nemzetközi konferencián Heiligenkreuzban. A spirituális teológia és rendi jogok minősített hozzáértői elfogadták a meghívást. Nyelve: német, részben angol. Jelentkezni a következő email címen lehet: tagungen@hochschule-heiligenkreuz.at

Liturgia „4.0”

Az “Ipar 4.0” elnevezés azt fejezi ki, hogy egy negyedik ipari forradalomról van szó:

(1) Az első ipari forradalom a víz- és gőzerő általi gépesítés által jött létre. (2) A második ipari forradalmat a futószalag és az elektromos energia által elért tömeges gyártás jellemzi. (3) A harmadik ipari vagy digitális forradalom az elektronika és az információs eszközök (mindenekelőtt az elmenthető programozással való irányítás) használatával alakult ki, amely az automatizált gyártáshoz vezetett. (4) Az Ipar 4.0 egy jövőbeli projekt elnevezése az ipari gyártás átfogó digitalizálására, azért hogy a jövőre jobban fel tudjon készülni.

Egy nagyon hasonló fejlődést láthatunk a liturgia területén is:

(1) Az Egyház a miséket elsősorban szóban szolgáltatja ki: A bibliai szövegeket, a dalokat, a liturgikus imákat, stb. (2) A bibliai szövegeket írásban rögzítették, így tartósan lehetett megőrizni, kezdetben kézírással, majd később nyomtatással. (3) Legkésőbb a Tridenti zsinat által a lényeges dolgokban, de már korábban is egységesítették a szövegeket és így általánosan hozzáférhetővé váltak. (4) Manapság egy olyan időszakot élünk meg, melyben az internet, az okos telefonok és a globalizáció által a liturgia területén az elektronikus imaszövegekkel is szembesülnünk kell.

A következő bekezdések azt mutatják be, hogy mi az, ami már létezik, mi az ami lehetséges, hogy ezeket a dolgokat, hogyan lehet értelmesen felhasználni, hol vannak a lehetőségek, veszélyek és a határok. Ezen való elmélkedésemben Edward McNamara atya 2016. december 2-án megjelent tanulmánya segített (a római „Regina Apostolorum” nevezetű pápai egyetem/főiskola liturgiáért felelős professzora): <https://de.zenit.org/articles/ein-tablet-fuer-messfeier-und-stundengebet/> (2016. december 11. 8:00).

Amióta van televízió és rádió, azóta a szentmiséket gyakran közvetítik ezeken a médiumokon keresztül. Az internet elterjedése óta ezeket a szolgáltatásokat az interneten keresztül is világszerte ki lehet használni. Sokféle egyházi intézmény (pl.: német püspöki konferencia) újra és újra felhívja a figyelmet, hogy a közvetítésnek valós időben, tehát élőben kell megtörténnie, hogy a hívőknek alkalmuk legyen Krisztus áldozatával egyesülni, azzal az áldozattal, amelyet éppen most

ünnepelnek és azzal a közösséggel, amelyik éppen most ünnepli ezt. A felvett szentmisékkal „együtt ünnepelni „nem éppen a legideálisabb forma. A Szentszék rendszeresen hangsúlyozza, hogy például az „Urbi et Orbi“ áldás – és az ezzel egybekötött föloldozás – csak a rádión, televízión és interneten keresztül érvényes.

Léteznek olyan applikációk az interneten (App-ok okos telefonokra és tabletekre) különböző nyelveken, amelyek segítségével a zsolozsmát online lehet imádkozni. Néhány programban az elimádkozni való imaórákat szabadon lehet kiválasztani, másokban előre ki vannak jelölve. Olykor az a lehetőség is fennáll, hogy az imák szövegét egy géphang előimádkozza. Emlékeztetőfunkciók is vannak, amelyek segítenek, hogy ne feledkezzünk meg az egyes imaórákról. Hasonló funkciók léteznek a szentmise szövegeire is.

Végezetül: már régóta vannak akusztikus és vizuális felvételek szentmisékről és imákról: kezdetben filmen, aztán lemezen, kazettán, CD-n, DVD-n és ma már digitálisan is.

Az összes itt megnevezett eszköz csodálatos segítség lehet az imádságban és az apostolkodásban. Segíthetnek abban is, hogy a liturgiát jobban megélhessük, megérthessük, és kedvező áron elérhessük. Mindezek - a művészet és kultúra összes formájával – meg tudják örökíteni és egyben meg is őrizik a liturgiát, hogy így az utódok számára is elérhető legyen. De valóban mindig jó-e, értelmes-e vagy egyáltalán megengedhető-e mindezeket az imához felhasználni?

Az Egyház oldaláról kevés hivatalos állásfoglalás van ezzel kapcsolatban. Ezért kell a rendelkezésre álló dolgokat értelmezni. Az új-zélandi püspökök ezzel a témával kapcsolatban kikötötték, hogy a tabletet nem lehet a szentmise ünneplésére, vagy más nyilvános rítushoz használni. A püspökök szertartáskönyvében (CærEp) olvashatjuk a 115. pontban: „A liturgikus könyvekkel gondosan és tiszteletteljesen kell bánni, mivel Isten szavát hirdetik és az Egyház imáját közvetítik. Ezért figyelni kell, hogy különösen a püspöki szentmiséken, a legújabb kiadású hivatalos liturgikus könyveket használjuk, amelyek egy kötetben vehetők kézbe.“ A 129. pontban ez áll: „Az evangéliumos könyvet az oltárra állítjuk vagy fektetjük.“ És a 140f pont pedig az evangéliumos könyvvel való ünnepi körmenetet és annak tömjénezését írja le. Ezekből és további összefüggésekből következik, hogy az okos telefon és tablet semmi esetre sem helyettesíti a misekönyvet, olvasmányos és evangéliumos könyvet.

Természetesen az imaórák liturgiájában is érvényes a CærEp 115. számú pont meghatározása, miszerint a könyveknek aktuálisnak kell lenniük, szép alakúnak, miközben egy zsolozsmáskönyvet természetesen soha nem hordoznak ünnepélyes körmenetben és még csak tömjénezni sem szokták. Amikor a szentmise ünneplésében a tablet kivételesen elfogadható lehet — és nézetem szerint csak ekkor engedélyezhető —, az az, amikor a szentmisét a hiányzó könyvek miatt lehetetlen lenne megtartani. Ilyenkor tehát az okos telefon, vagy a tablet elfogadható, már néhány püspök szemében is. Ennek előnyei egyértelműek: (1) Egy gép, amelyet egyébként is mindig magunknál tartunk, sok-sok szükséges könyvet helyettesíthet. (2) A sokszor kifejezetten bonyolultan felépített liturgikus könyvek használatát lényegesen leegyszerűsíti. (3) Mindig kéznél vannak az aktuális szövegek. (4) A szövegeket részben fel is lehet olvasatni. (5) A zsolozsma bármikor és bárhol olvasható, még a sötétben is. (6) A könyvek beszerzésének kérdése megoldódik.

Mégis a sok teljesen világos előny ellenére, meg kell említeni néhány hátrányt is: (1) Bölcs és ősi liturgikus hagyomány, hogy bizonyos dolgokat megőrizzünk a liturgikus gyakorlatban és ezáltal kivonjuk a megszokottat, hétköznapi, ilyenek például: a paramentumok, kelyhek, eszközök, valamint a liturgikus könyvek is. Egy technikai eszköz használata profán és liturgikus célra nem kifejezetten segíti a liturgikus cselekedetre való koncentrációt, különösen akkor nem, ha az ima közben kapunk egy telefonhívást, sms-t, vagy e-mailt, illetve, ha a kijelző felső sarkában folyamatosan megjelenik az aktuális óra és perc. (2) Az is elvonja a figyelmet, hogy folyamatosan tovább kell görgetni a szöveget a képernyőn. (3) A zsolozsmában a szövegek kiválasztása nem mindig lehetséges (pl.: a szentek és ünnepek) és ez csökkenti a tartalmat. (4) A zsolozsmáskönyvek sokféle variációt javasolnak, ezek nagy része az applikációkban nem választhatóak ki, pl.: egy másik himnusz választása, kiegészítő zsoltdallam választása a kisebb imaórák számára, a Vigilia

olvasmányainak kiegészítése evangéliummal, egy zsoltár könyörgés elimádkozása, stb. (5) Az elterjedt applikációk a római zsolozsmát használják, így nem harmonizál más zsolotársémával, amelyek a mi Rendünkben gyakoriak. Ez a zsolotárrendek összekeveredéséhez vezet, amelyet azért lehetőség szerint el kellene kerülni, mert különben az egész zsolotárskönyv harmóniája zavarodik össze. (6) Az, hogy bárhol és bármikor lehet imádkozni, növeli annak a veszélyét, hogy a zsolotársát különböző tevékenységek közé zsúfoljuk, anélkül, hogy konkrét időt és alkalmas helyet adnánk neki.

A liturgia digitális formáinak a bánásmódjához konkrét kritériumokat javasolnánk: (1) inkább misét ünnepelni, mint nem ünnepelni, (2) inkább imádkozni, mint nem imádkozni, (3) inkább aktív, mint passzív, (4) inkább analóg, mint digitális, (5) inkább offline, mint online, (6) inkább élőben, mint felvételtől.

Aktualitások az Egyházból és a Rendből:

2018. augusztus 19-én elhunyt P. Placide Vernet a Citeaux-i apátságban, amikor a Szent Bernát harangjai megszólaltak a Vesperæ előtt. Két éves római tanulmányai után 1956-ban a liturgiáért felelős ciszterci bizottság tanácsadója lett, majd a francia ciszterci bizottság tagja. Citeaux-ban 36 éven át volt sekrestyés. Rengeteget dolgozott, különösen a II. Vatikáni Zsinat után a liturgiareformért tett sokat. Az 1980-as évek végén az ő nevéhez fűződik az "Ecclesiastica Officia" egy kritikai kiadása francia bevezetővel és fordítással. Ennek köszönhetően kiváló ismerője volt Szent Bernát műveinek. Lexikoni tudása által számos liturgikus és történelmi kiadás köszönhető neki, így sok diák segítője és támogatója lett. Rendünk azonban elsősorban azért a munkájáért tartozik neki köszönettel, amelyet a Rituale Cisterciensért (1998) tett, valamint Rendünk Martyrologiumához gyűjtött számtalan előmunkálatáért, amely mint sok más további előkészítő munkája, még befejezésre vár. A 2018-as Ciszterci krónika 3. füzetében található egy nekrológ German Herzog testvéréről. Az Úr adjon neki beteljesülést országában

2019. február 25-én meghalt a spanyol Viaceli trappista apátságban testvérünk P. Jordi Gibert i Tarruell OCSO (korábban P. Guido Gibert i Tarruell O.Cist, Poblet), aki 1931. április 30-án született Katalóniában. Kiemelkedő egyéniség volt ő nemcsak Rendünk, hanem az egész Egyház liturgikus munkájában és kutatásában is. 1951. november 13-án fogadalmas szerzetes lett Poblet monostorában, ahol később novíciusmester volt, 1956. október 7-én szentelték pappá, 1967-től a katalóniai Solius monostor tagja, 1973-75 között Rómában liturgiatudományi tanulmányokat folytat. 1976-92 között a vatikáni istentiszteleti kongregáció munkatársa (a spanyol nyelvű országokért felelős) és a liturgiatudomány professzora a római Pápai Szent Anzelm Egyetemen. Az egyetemes káptalan és a rendi szinódus titkára, a Ciszterci Rend liturgikus bizottságának tanácsadója. 1985-92 között Zakar Polikárp főpát titkára (+2012), a zsolozsmáskönyv zsolotár-mintájának megalkotója („P. Guido szerinti séma”), amely a „heiligenkreuzi breviárium” alapjául szolgál. 1992-2009 között az Asztúriában található újra belakott Valdedios monostor Szentszék által kinevezett perjele (2009-ben ismét feloszlatták). 2009-ben átlépett a spanyol Viaceli trappistaapátságba (Kantabriában). P. Jordi itt haláláig a liturgia területén és novíciusmesterként volt tevékeny. Halálával tartjuk meg őt emlékezetünkben. Az Úr adjon neki örök életet!

Ferenc pápa a szinódus utáni „Christus vivit” c. apostoli buzdításában a fiatalokhoz, de természetesen Isten egész népéhez szól 2018. október 27-én: „224. Sok fiatal ember megtanulta értékelni az Istennel való csendet és meghittséget. Gyarapodik azoknak a csoportoknak is a száma, amelyek szentségimádásban, imában összegyűlnek. Nem szabad a fiatalokat alábecsülni, mintha nem lennének képesek arra, hogy megnyíljanak a kontemplatív lehetőségek felé. Csak a megfelelő módot kell megtalálni ahhoz, hogy segíteni tudjunk nekik, hogy ezzel a különösen is értékes tapasztalattal megbarátkozzanak. Ami a szentmiséket és imákat illeti, »a fiatal katolikusok keresik az imalehetőségeket és a szentségimádásokat, amelyek hétköznapjaikba friss, autentikus és boldog liturgiát hoznak számukra.« Fontos kihasználni az egyházi év lehetőségeit, különösen a Nagyhetet és a Húsvétot, a Pünkösödöt és a Karácsonyt. Más ünnepeket is szeretnek, amelyek megszákítják a

mindennapi rutint és segítenek abban, hogy a hit örömét megtapasztalhassák. 225. Egyedülálló lehetőség van a szolgálatban a növekedésre és a hit isteni ajándéka valamint a felebaráti szeretet felé való nyitásra: Sok fiatal érzi a vonzódást arra, hogy másoknak segítsen, különösen a gyerekeknek és a szegényeknek. Ez a szolgálat sokszor az első lépés afelé, hogy a keresztény és egyházi életet felfedezzék, vagy újra felfedezzék. Sok fiatal számára unalmasak a doktrínáink és a spirituális képzési programjaink, sokkal inkább olyan lehetőségeket keresnek, amelyek által tevékenyen, aktív szerepben tehetnek valamit embertársaik javára. 226. A művészi kifejezési formákat sem felejtethetjük el, mint például a színházat, festészetet stb. »Egészen különleges jelentősége van a zenének, amely a szó legigazabb értelmében mutatja be a világot, amelybe a fiatalok újra és újra elmélyednek, és amely kultúra és nyelv arra, hogy az érzelmeket felkeltse, és az identitást alakítsa. A zene nyelve is egy lelkipásztori forrás, amely különösen a liturgiát és annak megújulását szolgálhatja.« Az ének nagy ösztönző erővel bír a fiatalok útján. Így mondta szent Ágoston: »Énekelj, és menj; enyhítsd a megpróbáltatásokat az ének segítségével, ne légy rest: énekelj és menj! [...] Ha haladsz, előbbre jutsz: De a jóságban haladj előre, az igaz hitben tégy lépéseket, a jó erkölcsben haladj előre: Énekelj és menj!«

2018. december 17-én hozta nyilvánosságra a Kultúra Pápai Tanácsa a "Irányelvek a templomok szolgálaton kívülre helyezéséhez és használatának átalakításához" kezdetű határozatát, amelyek nyomatékosan hangsúlyozzák, hogy egy szakrális épület felelőssége nem szűnik meg azonnal, amint profanizálttá válik, mert az épület ezután is egyházi küldetést gyakorol. Mindenesetre arra kell figyelni, hogy az egyházi épületek maradjanak meg egyházi épületnek és használják is őket, lehetőleg az eredetihez minél hasonlóbb célra: kereskedelmi cél helyett spirituális, kulturális és szociális célokban kellene az újra használat során elsősorban gondolkodni. A szöveg óv az egyszerű hasznosság gondolatától az Egyházzal kapcsolatban. Minden esetben nagy körültekintéssel és a hely közösségének bekapcsolásával kell ezt intézni, úgymint a mobil egyházi javak leltározásával.

2019. február 14-én Ferenc pápa egy audiencián az istentiszteleti kongregáció tagjait sürgősen arra hívta meg, hogy „Isten népének az Úr élő misztériumának a fényét kell elterjesztenie, amely a liturgiában valósul meg.“ Ez mindenképp azt jelenti, hogy „tudatossá váljon az elengedhetetlen szerep, amelyet a liturgia az Egyház számára jelent. És így Isten népének konkrétan kell segíteni, hogy az Egyház liturgikus imájával jobban azonosulhasson. Olyan tapasztalat legyen ez számára, amelyben találkozni tud az Úrral és testvéreivel, és amelynek tartalmában ismét felfedezheti a fényt.“ Ennek nem csupán tudás-átadásnak kell lennie a liturgikus könyvek felépítéséről és a liturgikus normák szigorú betartásáról, – mondja a pápa. Sokkal inkább kellene azt a tapasztalatot előidéznie, amelyben az ünneplők „az Úr gondolkodás- és cselekvésmódjára“ hangolódhatnak, ami az életükhöz vezet vissza őket. Ahhoz, hogy a liturgia ezt az alakuló és változó funkciót be tudja tölteni, ahhoz a papokat és a laikusokat is be kell vezetni a liturgia jelentőségébe és annak szimbolikus nyelvezetébe „beleértve a művészetet, éneket és zenét [...], és a csendet is“, a műsztagógia által. „A liturgia a királyi út, amely a keresztény élet minden fázisában gazdagodást hoz.“

A 2019. január 25-i Istentiszteleti Kongregáció dekrétumával (Prot. Nr. 29/19) Szent VI. Pál pápa emléknapját beveszik a római egyetemes naptárba. Ez a nap a jövőben választható ünnepnapként (memoria ad libitum) május 29-én lehet ünnepelni az egész Egyházban. A mise első könyörgése latin nyelven van megadva. A fordításról a felelős püspöki konferencia gondoskodik.

Deus, qui Ecclēsiā tuā regēdam
beāto Paulo papæ commisisti,
strēnuo Fīlii tui Evangēlii apōstolo,
præsta, quæsumus, ut, ab eius institutis illumināti,
ad civīlem amoris cultum in mundum dilatāndum
tibi collaborāre valeāmus.

Per Dōminum.

Az ünnep zsolozsmája és szentmiséje:

De Communi pastorum [pro papa]. Lectio: 1 Cor 9, 16-19. 22-23, n. 722, 4. // Ps. resp.: Ps 95 (96), 1-2a. 2b-3. 7-8a. 10, n. 721, 5. // Alleluia: Mc 1,17, n. 723, 3. // Evang.: Mt 16, 13-19, n. 724, 2. // 2. A Vigilia olvasmánya: In ultima Concilii Oecumenici Vaticani secundi publica Sessione, die 7 decembris 1965: AAS 58 [1966] 53. 55-56. 58-59). További információk: http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/ccdds/documents/rc_con_ccdds_doc_20190125_adnexusdecreto-celebrazione-paolovi_la.html

2018. december 8-án Pierre Claverie püspököt további 18 algériai mártírral együtt boldoggá avatták. 2019. április 25-én adta hírül a Trappista Rend, hogy a jövőben a Tibhirine-i trappista szerzeteseket "Boldog Christian de Chergé és társai, szerzetesek és mártírok" címen május 8-án választható ünnepnapként (memoria ad libitum) lehet ünnepelni. Minden valószínűség szerint a mi Rendünk is csatlakozik ehhez a döntéshez. Ehhez azonban még szükségünk van Generális Káptalan döntésére. További információk:

<https://www.ocso.org/2019/04/25/celebrating-the-atlas-martyrs/>

Hasonló döntésről várunk véglegesítést Boldog Brenner János liturgikus ünnepével kapcsolatban.

A liturgiáért felelős titkárság tevékenységei

2018. szeptember 27-30. között rendezték meg a lilienfeldi apátságban a liturgiáért felelősök találkozóját (a német nyelvterületről). Ezek a napok a liturgia közös megünnepléséről szóltak, valamint továbbképzésről előadások által, és az elmélyítésről viták és megosztások által. A 31 résztvevővel teljes létszámú volt a rendezvény. A találkozó előadásai az „Analecta Cisterciensia“-ban vannak közzé téve. Az intenzív részvétel és a pozitív visszajelzések mutatják, hogy milyen nagy volt az érdeklődés. Ezért nyomatékosan meghívok mindenkit arra, hogy más országokban is, más nyelvcsoportokban is kezdeményezzenek hasonló rendezvényeket. Szívesen segíték ebben. A német nyelvterület liturgiáért felelőseinek találkozója következőre 2021 Január 10. és február 14 között lesz Helfta monostorában (Németország). Megpróbáljuk a bencéseket is bekapcsolni ebbe programba. Szeretettel hívunk mindenkit.

Új publikációk és további kiadások:

Michael PFEIFER und Andreas UNTERGUGGENBERGER: Psalmenbuch, hg. vom deutschen liturgischen Institut. Verlag Katholisches Bibelwerk, 2018, 304 S., 49,95 EUR, Bestell-Nr. 6202.

Christian DOSTAL, Johannes Berchmans GÖSCHL, Cornelius POUDEROIJEN, Franz Karl PRASSL, Stephan ZIPPE: Graduale Novum De Feriis Et Sanctis, Editio magis critica iuxta SC 117. Tomus II: De Feriis Et Sanctis, Hrsg. in Kooperation mit der Libreria Editrice Vaticana, 2018, 632 Seiten, gebunden, mit Lesebändchen; ISBN: 978-3-940768-74-2, 59,00 EUR

Alessandro DE LILLO (ed.): Supplementum ad Graduale Romanum, Cantus codicum antiquissimorum nondum editos continens, 2019, 200 S., 14,8 x 21 cm, Hardcover, ISBN 978-3-8306-7960-8, 19,95 EUR

Graduale Novum Editio Magis Critica Iuxta SC 117, Tomus II, De Feriis Et Sanctis, ConBrio Verlagsgesellschaft, Regensburg 2018, ISBN 978-3-940768-74-2.

Supplementum Ad Graduale Romanum, Cantus codicum antiquissimorum nondum editos continens, cura et studio Alexandri de Lillo, EOS – Editions of Sankt Ottilien, 2019, ISBN 978-3-8306-7960-8, www.eos-books.com

Válaszok a beérkező kérdésekre:

1., Mennyi ideig maradjon kint a templomban a karácsonyi díszítés? Krisztus megkeresztelésének ünnepéig vagy Jézus bemutatásának az ünnepéig (február 2.)?

A liturgia szerint a karácsonyi időszak az Úr megkeresztelésével ér véget (a régi liturgiában is így van). Rendünk február 2-ig éneklí a vesperásban az „Alma redemptoris mater“-t. Sok templomi betlehemben a templom is ábrázolva van, ami miatt a betlehemi jászol gyakran február 2-ig látható a templomban. Erre nincsen hivatalos rendelkezés. Nekem az a véleményem, hogy Urunk megkeresztelkedése után mindent el kell rakni. De erről nincsen hivatalos egyházi állásfoglalás. Ha arra gondolunk, hogy a nagyböjt elméletileg már február 4-én elkezdődhet, és a karácsonyfák február 2-án még állnak a templomban, akkor bizony úgy vélem, hogy túlságosan rövid a kettő közötti idő. De: erre nincsen pontos szabály. Ez az egyes közösségek döntése kell, hogy legyen.

2., A mi kápolnáinkban tilos, illetve lehetetlen tömjénezni. Használhatunk-e más illatanyagot?

A Püspöki szertartáskönyvben a 85. pontban áll: „Csak a tiszta, kellemes illatú tömjént lehet a tömjéntartóba tenni; ha valamit hozzákeverünk, figyeljünk arra, hogy a tömjén nagyobb részben maradjon.“ Tehát, ha tömjénezni szeretnénk, amely liturgiai szempontból csak az ünnepi püspöki miséken kötelező, akkor azt tegyük igazi tömjénnel. Különlegesen kivételes esetekben lehet azért az adottságok okos felmérésével egy másik anyagról is elgondolkodni, ha ez mindenképpen szükségszerűvé válna.

3., A halottakról való megemlékezés szeptember 18-án „officium solemnis“-ként szerepel, November 14-én viszont „officium festivum“-ként. Miért van megkülönböztetve a kettő? Hogyan kell ezeket a napokat ünnepelni?

A szeptember 18-i halottakról való megemlékezés egészen biztosan a legfontosabb és talán a legrégebbi is. Eredetileg Rendünk összes apátja minden évben a Szent Kereszt felmagasztalásának a napján (szeptember 14.) összegyűltek Cîteaux-ban egyetemes képtalanra. 4 nappal később a Cîteaux-i káptalan termében gyűltek össze és megemlékeztek a Rend azon női és férfi szerzetestagjairól, akik abban az évben hunytak el. Végezetül egy közös szentmisében emlékeztek meg ezekről az emberekről. Mivel ez az emlékezés ilyen szorosán összenőtt Rendünk történetével, 1995-ban a káptalan úgy döntött, hogy a jövőben ezt „főünnepként“ ünnepli. Ez a gyakorlatban azt jelenti: Ha ez egy vasárnapi napra esik, akkor hétfőre kell áttenni, 3 olvasmány van a misében (olvasmány, szentlecke és evangélium), a mise mindegyik szövegét a zsolozsmából kell az adott napról venni. De Gloria, Credo, III. Nocturnus, Te Deum stb. nélkül.

A november 14-e nem ennyire központi, mint egy sima ünnepet kell megünnepelni. Ez a gyakorlatban azt jelenti: Ha a nap vasárnapra esik, akkor kiesik, két olvasmány van a misén (olvasmány vagy szentlecke, és evangélium), a mise szövege a zsolozsmából kell venni az adott napról. De Gloria, Credo, III. Nocturnus, Te Deum, stb. nélkül.

4., Mikor kell meggyújtani a gyertyát a Mária szobor előtt? A Salve Regina-hoz és a Mária emléknapokon is meg kell-e gyújtani?

A régi Usus Cisterciensis 35. pontjában olvassuk: „A főoltár szintjén további két gyertya is állhat, magasabb tartón, amelyek a misében a prefációtól kezdve egészen az áldozásig, mindkét vasárnapi vesperæen és ünnepeken, főünnepeken, és naponta a Salve Regina-nak éghet.“ Ha egy Mária kép az oltártól távolabb helyezkedik el, job, ha a gyertyát ott gyújtjuk meg, éppúgy, ha az említett gyertyatartó nem az oltár környékén található. A 38-as pontban pedig ez áll: Ha az ünnepektől szentnek saját oltára van, akkor a szokásostól kicsit jobban kell díszíteni azt, és az első vesperætól kezdve az ünnepnap végéig álljon ott egy lámpa (vagy gyertya), ami lehetőség szerint megszakítás nélkül égjen. Hasonlóan az oltárszentelés napjához.“

Végezetül

Köszönöm az érdeklődésüket a liturgia iránt. Kérem, maradjanak meg ebben és mélyedjenek el benne.

Testvéri üdvözlettel:
Fr. Coelestin Nebel O.Cist.

✉ Stift Heiligenkreuz, Markgraf-Leopold-Platz 1, 2532 Heiligenkreuz im Wienerwald, Austria
✉ liturgia@ocist.org
☎ +43 680 44 64 364 (Mobil) oder: +43 2258 8703 (Klosterpforte)

[Translatio: Sr. Ágnes, Regina Mundi]